

سرشناسه :
عنوان و نام پدیدآور :
مشخصات نشر :
مشخصات ظاهری :
شابک :
وضعیت فهرست نویسی :
موضوع :
موضوع :
موضوع :
موضوع :
رده بندی کنگره :
رده بندی دیویی :
شماره کتابشناسی ملی :

ملازم، مجید - ۱۱ -
دانشنامه نماز / آلف - ید ملازم، سید کاظم ارفع؛
مشاور طرح حامد رحمت کاشانی
تهران : پیام عدالت ، ۱۳۹۵
۲۴۰ ص.
۹۷۸-۹۶۴-۱۵۲-۴۵۷-۱
قیما
نماز -- فلسفه
Salat -- Philosophy
نماز -- مطالب گونه گون
Salat -- Miscellanea
BP۱۸۶/۲/م۸۵۲ ۱۳۹۵
۲۹۷/۲۵۲
۴۲۴۶۰۵۲

نام کتاب:
با مقدمه:
به قلم:
مشاور علمی:
گرافیک:
طرح جلد:
ناشر:
ناظر چاپ:
شمارگان:
نوبت چاپ:
چاپ:
شابک:
قیمت:

دانشنامه نماز
استاد سید کاظم ارفع
مجید ملازم
حامد رحمت کاشانی
مهدی دقیقی کاشانیان
فرید هنرور
پیام عدالت
مهدی فیروزخانی
۲۰۰۰ نسخه
اول - ۱۳۹۵
چهارگل
۹۷۸-۹۶۴-۱۵۲-۴۵۷-۱
۴۰۰۰ تومان

انتشارات پیام عدالت
دفتر نشر: خیابان ولی عصر، میدان منیریه، خیابان معیری پلاک ۱۴۵
تلفن: ۶۶۴۹۸۳۲۶ - ۶۶۴۱۰۸۴۹ دورنگار: ۶۶۹۸۹۴۸۰

www.payamedalat.com

نماز، کلامی آشنا با فطرت انسان هاست. نماز غذای روح و التیام بخش جسم است. نماز عبادتی بین المللی است. تمام ادیان برای خود نماز خاصی دارند و هیچ کس در هر آیینی که باشد احساس بی نیازی از نماز نمی کند.

بر همین اساس در قرآن شریف از زبان بعضی از انبیاء علیهم السلام که هزاران سال قبل از اسلام می زیسته اند، کلمه ی نماز بر زبان شان جاری بوده و به آن عمل می کرده اند؛ مانند ابراهیم علیهم السلام قهرمان توحید که به خداوند عرضه می دارد:

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي^۱

اسلام که کامل ترین ادیان آسمانی است نیز به این امر مهم با قلبی زیبا پرداخته است و فرموده:

أَمِ الصَّلَاةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنِ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا^۲

همان طور که قرآن کریم بدان اشاره داشت: «وقت تمام شبانه روز انسان با نماز مأنوس باشد، بی شک فاصله ای که در بین نماز قرار می گیرد، نورانیست» نماز سبب می شود که انسان از خطا و گناه دور گردد. باز دلیل قرآنی داریم بر مدعای خود که خداوند تبارک و تعالی می فرماید:

إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ^۳

بنابر این برای توجه دادن به جامعه اسلامی، باید به در نظر همه کن به ترویج نماز به ویژه برای نسل جوان پرداخت. که این مجموعه در حد قابل توجهی به این موضوع مهم پرداخته است، که تحت عنوان «دانشنامه ی نماز» توسط دانشمند ارجمند آقای «مجید مازم» جمع آوری شده و محصول چند سال زحمت ایشان می باشد و برای اولین بار تنظیم شده است.

در پایان لازم می دانم از ریاست محترم انتشارات «پیام عدالت»، جناب آقای «محمد هادی» که در نهایت بلند نظری در راه گسترش معارف قرآنی تلاش می نماید و برای همه کسانی که این مجموعه را تنظیم نموده اند از خداوند تبارک و تعالی قبولی عمل و حسن عاقبت مسئلت نمایم.

سید کاظم ارفع

بهار ۱۳۹۵

(۱) ابراهیم ۴۰: پروردگار! مرا و بعضی از فرزندان مرا اقامه کننده ی نماز قرار بده.

(۲) اسراء ۷۸: از هنگام زوال خورشید تا تاریک شدن شب، نماز را برپا دار، با نماز خواندن در صبح که نماز خواندن در صبح مورد نظر است.

(۳) عنکبوت ۴۵: نماز انسان را از کارهای زشت باز می دارد.

حقیر از سنین نوجوانی با فن قرائت قرآن آشنا شدم و از همان سال‌ها توفیق الهی شامل حال بنده شد و به بهانه‌ی همین قرائت قرآن علاقه‌ی زیادی به مفاهیم و نکات تفسیری قرآن پیدا کردم و در جلسات قرآنی که داشتیم آنها را برای دوستان طرح می‌کردم تا اینکه در سال‌های اخیر به ذهنم رسید که اگر بشود، این مطالب پراکنده به شکل کتابی در بیاید، این بود که این موضوع را با دوست و برادر عزیزم، مدیریت محترم انتشارات پیام عدالت آقای مجید هادی در میان گذاشتم و ایشان با بزرگواری تمام قبول کردند و بنده را در این زمینه تشویق نمودند، که جا دارد در همین جا از تمام زحمات ایشان تشکر نمایم.

کار را شروع کردم و چندین مطلب و نکته قرآنی نوشته شد تا اینکه رسیدم به آیه ۴۳ سورة بقره، آنجا که در مورد پیمان‌های خداوند با بنی‌اسرائیل صحبت به میان آمده و وقتی به عبارت و اَقِمْ الصَّلَاةَ رسیدم و خواستم راجع به نماز مطلبی بنویسم مشاهده کردم که چقدر در مورد نماز و اقامه‌ی آن آیه در فراز وجود آمد و حیفم آمد که به راحتی از این موضوع بگذرم؛ این بود که مسیر کارم تغییر پیدا کرد و تصمیم گرفتم هرآنچه سخن در مورد نماز در قرآن است چه در باب اهمیت خود نماز و نمازگزاران و چه در باب ممانعت آن مانند وضو، قبله، اذان و... و چه در مورد مقارنات آن مثل نیت، رکوع، سجده و... و همچنین در مورد مسائل دیگر مثل مسجد، نماز مسافر، نمازهای مستحبی، و... به قدر میسر جمع‌آوری کنم.

این کار حدود دو سال طول کشید تا اینکه دوست عزیزم فاضل و دانشمند گرانقدر، جناب آقای حامد رحمت کاشانی به بنده پیشنهاد کردند تا این مطالب را کمی گسترش دهیم و به شکل دانشنامه‌ای تک‌جلدی در آید که بیشتر مطالب نماز، طه‌تیران و روایات به شکل خلاصه و موجز در اختیار علاقه‌مندان قرار گیرد.

بنده هم دستور ایشان را عملی کردم و در طول یک سال آنچه که فکر می‌کردم برای سطح عموم مورد استفاده است مطالبی را اضافه کردم و کتاب به شکل کنونی درآمده.

البته پر واضح است که اگر خواسته شود در مورد نماز و تمام مسائل آن از منظرهای مختلف دانشنامه‌ای تهیه شود به کاری گروهی و سال‌ها سعی و تلاش نیاز است و شاید به ده‌ها جلد کتاب برسد.

۱ کتاب حاضر در چند فصل جمع آوری شده که فصول ابتدایی آن در مورد اهمیت نماز و اقامه آن در قرآن و روایات ائمه معصومین علیهم السلام و همچنین نماز پیامبران علیهم السلام و چهارده معصوم علیهم السلام است و فصول میانی آن در مورد مقدمات و مقارنات و تعقیبات نماز است و فصل های انتهایی آن در مورد مطالب مختلف نماز و نمازهای مستحبی است.

۲ در ذیل بعضی مطالب، چند مسأله فقهی از رساله امام خمینی رحمته الله علیه که بیشتر به آنها احتیاج پیدا می شود آورده شده تا بتوان در همان جا بدون مراجعه به رساله با آن احکام آشنا شد؛ البته باید توجه داشت که هر شخصی در مسائل اختلافی باید به فتوای مرجع خودش مراجعه کند.

۳ بیشتر منابعی که در این کتاب از آن استفاده شده، کلام خود قرآن و معصومین علیهم السلام و همچنین سخنان بزرگان و اهل علم به خصوص آنچه که در تفاسیر نمونه، تسنیم و نور آمده می باشد.

خداوند متعال را شاکرم بابت تمام نعمت های که به حقیر ارزانی داشته، مخصوصاً توفیق آشنایی و علاقه مندی به قرآن و نیز مکتب اهل بیت علیهم السلام و همچنین آشنایی و استفاده از اساتیدی همچون حاج آقا اسماعیلی و حاج آقای حسینی که حق پروری و سرور، به گردن این حقیر داشته اند. و همچنین تشکر می کنم از پدر و مادرم که مراد در مسیر قرآن و احکام علیهم السلام رهنمون شدند و تشکر می کنم از همسر مهربانم که در این چند سال همچون یار و یاور در مسیر در کنار این حقیر بود. و در انتها تشکر ویژه دارم از دوست و استاد عزیزم جناب حاج آقای کاشانی که نقش بسزایی در شکل گیری این اثر داشتند و اگر زحمات ایشان نبود این اثر به این شکل در نمی آمد. از خداوند متعال می خواهم که ما و فرزندان ما را عامل به دستورات دین و بنده اقامه کنندگان نماز قرار دهد.

به امید روزی که اقامه کننده واقعی نماز، صاحب نماز، قلب عالم امکان حضرت علی علیه السلام صاحب الزمان عجل الله تعالی فرجه تشریف بیاورند و نماز را به امامت آن امام بزرگوار اقامه کنیم. ان شاء الله...

مجید ملازم

۹۵/۳/۱۸

اول رمضان ۱۴۳۷

